

Notulen openbaar overleg CRO luchthaven Eelde

Datum: 9 december 2021

Tijd: 16:00 uur

Voorzitter: Mieke Damsma

Notulist: Agnetha Toxopeus

Plaats: Digitaal (i.v.m. corona maatregelen).

Aanwezig

Agnetha Toxopeus (secretaris CRO luchthaven Eelde), Andries Poelstra (GAE), Anneke Hiddema (provincie Drenthe), Gerrit van Bruggen (gemeente Tynaarlo), Hans Oostmeijer (SOCROLE, penningmeester), Hans Roelofs (provincie Groningen), Jonas van Dorp (GAE, presentatie NXT-Airport), Mark Gerritsen (KLM Flight Academy), Meiltje de Groot (GAE, presentatie strategie en visie GAE), Mieke Damsma (voorzitter CRO luchthaven Eelde), Mirjam Bakker (GAE), Tineke van den Berg (IVN Eelde-Paterswolde).

Afwezig

Ad van Berkel (Omwonenden gemeente Tynaarlo), Christian Kuperus (gemeente Groningen), Michiel Adema (LVNL, Operations Eelde), Robert Mulder (omwonenden gemeente Groningen).

1. Opening: agenda, presentielijst en mededelingen

Voorzitter opent het openbare digitale overleg om 16:00 uur en heet iedereen van harte welkom. Het overleg wordt opgenomen voor de notulen en de opnames worden daarna verwijderd. Geen bezwaar.

Agenda vastgesteld.

Presentielijst wordt digitaal gemaakt door Agnetha.

Met kennisgeving afwezig: Ad van Berkel, Christian Kuperus en Michiel Adema.

Ad van Berkel stopt als omwonende vertegenwoordiger door persoonlijke omstandigheden.

Er is nu dus een vacature voor de omwonenden vertegenwoordiging van de gemeente Groningen én van de gemeente Tynaarlo. De vacature wordt deze week verzonden. De gesprekken vinden plaats in de week van 10 januari 2022 met Gerrit, Christian en Agnetha. Als Christian niet aanwezig kan zijn dan zal Tineke aanschuiven bij de gesprekken.

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

Acties

Agnetha: Vacature aanpassen aan twee omwonenden vertegenwoordigers, verzenden via e-mail en publiceren op website CRO luchthaven Eelde.

Leden CRO: verder verspreiden vacature.

Gerrit, Christian (of Tineke) en Agnetha: sollicitatiegesprekken in week van 10 januari 2022. Voordragen twee nieuwe omwonenden vertegenwoordigers aan voorzitter.

Mieke: Benoemen nieuwe omwonenden vertegenwoordigers tijdens volgend overleg.

2. Spreekrecht

Aanwezige toehoorder heeft geen gebruik gemaakt van spreekrecht.

3. Notulen inclusief acties overleg 27 oktober 2021

T.b.v. acties:

- Monitoringsplan: Overleg over monitoring vindt plaats in januari. Na het gesprek mailen monitoringsplan aan de CRO luchthaven Eelde.
- Brief ministerie van Defensie: volgt.

De notulen van het overleg van 27 oktober 2021 zijn goedgekeurd en vastgesteld.

Acties

Tineke: Mailen monitoringsplan na gesprek aan de CRO luchthaven Eelde.

Agnetha: Agenderen monitoringsplan na toezending, voor overleg van de CRO luchthaven Eelde.

Agnetha: Opstellen brief aan ministerie van Defensie (afschrift naar ministerie van IenW), concept voorleggen aan leden CRO luchthaven Eelde, verzenden brief.

Agnetha: Publiceren vastgestelde notulen op website.

4. Ingekomen stukken

a. Handhavingsrapportage GAE 2020-2021

Wat valt precies onder militair verkeer? Vallen de vluchten van het bedrijf AEC Skyline hieronder (vluchten voor Defensie, met straaljagers).

In de Omzettingsregeling staat wat Groningen Airport Eelde als militair verkeer mag accepteren. De toestellen van AEC Skyline zijn civiel geregistreerde toestellen (en dus geen militaire toestellen) die een civiele taak uitvoeren, gecontracteerd door Defensie, maar dat maakt het geen militaire vlucht. Het gaat om de registratie van het toestel en dus niet om het toestel type.

Volgend overleg uitleg aan de hand van Omzettingsregeling door Andries

Constatering dat ILT 31 vluchten heeft onderzocht die afwijken van de vluchtroute en dat er slechts één overtreding heeft plaatsgevonden.

Acties

Andries: Uitleg geven militair verkeer aan de hand van de Omzettingsregeling tijdens volgende overleg.

Agnetha: Agenderen uitleg militair verkeer voor volgend overleg van de CRO luchthaven Eelde.

5. Presentatie NXT Airport

Spreker: Jonas van Dorp.

NXT Airport (stichting) is gestart in 2020, geïnitieerd door Groningen Airport Eelde in samenwerking met vooral partijen uit de regio. Basis zijn drie thema's:

- Duurzaamheid: Waterstof, SAF¹ en Circulariteit (doelstelling, zero-waste);
- Educatie: NXT Airport Campus: MBO-HBO-WO;
- Innovatie: thema's Onbemande Luchtvaart en Elektrisch Vliegen.

De onderwijsinstellingen werken samen met het bedrijfsleven en overheden aan de drie thema's.

Groningen Airport Eelde wil in 2030 een volledig emissieloze grondafhandeling hebben.

¹ Sustainable Aviation Fuels, duurzame vliegtuigbrandstof.

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

Focusgebied Duurzaamheid: H2 Valley Airport:

Grote ambitie van Groningen Airport Eelde om een Hydrogen Valley Airport te zijn.

Productie, opslag, distributie en (eigen) gebruik.

Ecosysteem op Groningen Airport Eelde:

- 1MW Elektrolyser, welke groene waterstof produceert;
- Opslag installatie;
- Multifuel-tankstation;
- Emissie loze grondafhandeling;
- (uiteindelijk) Grid-aansluiting.

Focusgebied Duurzaamheid: SAF, zon & Circulariteit:

Niet alleen waterstof.

- Realisatie uitgiftelocatie Bio-brandstof ten behoeve van de tweemotorige toestellen van de KLM Flight Academy;
- Volledig circulaire toestelontmanteling (zero-waste);
- Innovatieve, circulaire baanrenovatie (zero-waste);
- Uitbreiding zonnepark met laadfaciliteit en batterij (aan de landzijdige kant).

Focusgebied Educatie: NXT Airport Campus:

NXT Airport Campus is een multidisciplinaire living lab-omgeving (verschillende niveaus / opleidingen die met elkaar samenwerken in een unieke omgeving).

Op dit moment met de volgende onderwijsinstellingen: Rijksuniversiteit Groningen, Alfa-college, Hanzehogeschool Groningen, NHL Stenden Hogeschool en Noorderpoort.

Verkennde gesprekken met: Deltion College, Drenthe College en Hogeschool Tio.

Focusgebied Innovatie:

Thema Onbemande Luchtvaart: Integratie bemand en onbemand vliegen.

Drones, eVTOL (electric vertical take-off and landing, soort elektrische helikopter), RCCA projecten (Remote Controlled Cargo Aircraft), Remote Tower (luchtverkeersleiding op afstand).

Thema Elektrisch Vliegen: Hybride en batterij-/H2-elektrisch.

Al één laadpunt voor elektrische vliegtuigen op Groningen Airport Eelde. Op dit moment nog maar één elektrisch vliegtuig op de hele wereld welke gecertificeerd is om te vliegen. Er lopen tientallen projecten en ook bestellingen voor elektrische toestellen ook van grote airlines.

6. Presentatie strategie en visie GAE

Spreker: Meiltje de Groot.

NXT Airport (innovatie, verduurzaming en educatie) is ook een heel belangrijk onderdeel van de strategie van Groningen Airport Eelde.

Een belangrijk onderdeel van de strategie van Groningen Airport Eelde is samen met de partners in de regio, de stappen te zetten. Dat sluit ook goed aan wat in de Luchtvaartnota staat. In de Luchtvaartnota 2020 – 2050 (vastgesteld door het kabinet, maar controversieel verklaard voor behandeling door de Tweede Kamer) staan de volgende speerpunten centraal:

- Nederland veilig in de lucht en op de grond;
- Nederland goed verbinden.
- Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving.
- Nederland duurzaam.

Er liggen veel ambities en uitdagingen voor de hele luchtvaartsector. Er zijn meer eisen vanuit Europa, de EASA² normen. Er komen steeds meer eisen bij, ook vanuit milieukant.

De luchtvaart staat zo onder druk. Er is maar één manier uit, door innovatie, door verduurzaming en oplossingen te vinden. Door te kijken naar de toekomst. Straks vliegen op synthetische brandstoffen (SAF), maar uiteindelijk ook voor de grote luchtvaart en lange afstand over naar waterstof. Dat betekent dat de hele motor moet worden herzien, nieuwe motoren moeten worden ontwikkeld. Dat zal nog een aantal jaren duren. Voor de kortere afstand is het elektrisch vliegen een oplossing. Niet alleen voor CO₂, maar het biedt ook voor regionale velden een kans om deze regio meer te gaan verbinden met andere regio's. Bedrijven kunnen elkaar dan makkelijker vinden. De kostprijs van elektrisch vliegen ligt beduidend lager dan van een conventioneel vliegtuig. Dat betekent dat regionale velden makkelijker met een economische rendabele verbinding (bijvoorbeeld tussen Groningen en een Hamburg of Kopenhagen kunnen vliegen). Waar je eerst een groot vliegtuig nodig was om de kostprijs laag te houden per stoel, kan je dat straks met kleinere vliegtuigen vliegen.

Die ontwikkeling wil Groningen Airport Eelde als regionale luchthaven aanjagen, helpen en faciliteren. Groningen Airport Eelde heeft een samenwerkingsverband met de andere vier grote luchthavens³, om samen te zorgen de voorzieningen klaar te hebben voor elektrisch vliegen.

² European Aviation Safety Agency, verantwoordelijk voor veiligheid en milieubescherming in de luchtvaart in Europa.

³ Rotterdam The Hague Airport, Maastricht Aachen Airport, Eindhoven Airport en Schiphol.

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

Groningen Airport Eelde is maatschappelijke infrastructuur. Tussen de 80 en 90 % van alle regionale luchthavens ter wereld maken verlies. Dat komt doordat een luchthaven heel veel geld kost. Niet zozeer de exploitatiekosten, maar het gaat vooral om kosten vanuit wet- en regelgeving, zoals:

- verplichte bedrijfsbrandweer. Het grootste deel van ons personeelsbestand en dat kost heel veel geld om dat goed te organiseren;
- security. Een maatschappelijke opdracht welke Groningen Airport Eelde moet uitvoeren;
- onderhoud/instandhouding van de baan en infrastructuur.

Deze kosten zijn hele hoge kosten en worden voor luchthavens nu niet vergoed vanuit de Rijksoverheid. Voor spoor en weg wordt dit bijvoorbeeld wel betaald vanuit het huidige mobiliteitsfonds. Er zit een verschil tussen hoe luchthavens worden bejegend versus infrastructuur.

Groningen Airport Eelde vindt dat ook het rijk moet bijdragen aan deze kosten.

Groningen Airport Eelde kijkt ook naar wat het oplevert, bijvoorbeeld:

- de donor vluchten: elke nacht kan een vliegtuig komen op Groningen Airport Eelde met een hart of lever. Het UCMG is gespecialiseerd in levertransplantatie, het enige ziekenhuis in Nederland waar dat gebeurt. Ook voor harten. Die moeten binnen 4 uur binnen het andere lichaam worden getransporteerd. Zonder Groningen Airport Eelde zou dan niet kunnen;
- De traumahelikopter staat op Groningen Airport Eelde. Doordat deze verhuisd is van het UMCG naar de luchthaven heeft deze een veel groter bereik gekregen;
- Shine Medical⁴ heeft Veendam aangewezen als locatie voor zijn Europese productiefaciliteit. Snelheid is cruciaal bij het vervoer van de isotopen, de radioactiviteit, en dus de werking van isotopen vervalst snel. Groningen Airport Eelde voegt daar een belangrijke waarde toe aan de werkgelegenheid in de regio.

Groningen Airport Eelde gaat de komende tijd naar de mensen toe. Naar de Dorpsraden toe om in gesprek te gaan met de mensen over de plannen voor de toekomst en ook ideeën en feedback op te halen. Het is een kracht om de omwonenden en direct omwonenden te betrekken bij het plan.

Vanaf eind januari worden rondleidingen op Groningen Airport Eelde georganiseerd door de Stichting Vrienden Groningen Airport Eelde om de luchthaven in verbinding met de omgeving te laten komen.

⁴ Een Amerikaanse producent van medische isotopen, basisstoffen die nodig zijn in onderzoek naar onder andere kanker en hart- en vaatziekten, en voor de behandeling ervan.

7. Rondje langs de leden

a. Gemeente Groningen

Afwezig.

b. Gemeente Tynaarlo

Geen bijzonderheden en geen mededelingen.

c. Groningen Airport Eelde

Zie agendapunt 5 en 6.

Toevoeging van Mirjam Bakker: Groningen Airport Eelde en het Meldingenloket vliegverkeer GAE hebben nauw contact over de ingediende meldingen (zonder persoonsgegevens).

d. IVN-Eelde-Paterswolde

Open vraag van Tineke van den Berg voor het volgende overleg:

Wat kunnen we doen om te beperken dat er zo min mogelijk vliegtuigen over het natuurgebied Fochteloërveen gaan?

Die vliegroutes liggen er al heel lang. LVNL heeft toegezegd te kijken of ze vliegroutes kunnen verbeteren. Agnetha vraagt Michiel dit onderwerp voor te bereiden voor het volgende overleg.

In een artikel van het Dagblad van het Noorden staat dat het 'luchtruim boven het meer deels gesloten' wordt. Dit zou blijken uit een voorgenomen Toegangsbeperkingsbesluit van de provincie Groningen.

Hans Roelofs gaat het uitzoeken wat er gezegd is en komt er op terug.

Acties

Agnetha: Michiel vragen zich voor te bereiden op het onderwerp vliegen over natuurgebied Fochteloërveen én mogelijkheden optimalisatie vliegroutes. Agenderen voor volgend overleg CRO d.d. 17 februari 2022.

Hans Roelofs: Uitzoeken en terugkoppelen aan de commissie wat er gezegd is over het deels sluiten van luchtruim boven het Zuidlaardermeer.

e. KLM Flight Academy

Goed contact met het Meldingenloket vliegverkeer GAE en Groningen Airport Eelde over de ingediende meldingen (zonder persoonsgegevens).

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

f. LVNL

Afwezig.

g. Omwonenden gemeente Groningen

Afwezig.

h. Omwonenden gemeente Tynaarlo

Afwezig.

i. Provincie Drenthe

Nelleke Vedelaar is per 1 december 2021 geïnstalleerd als nieuwe gedeputeerde, haar portefeuille is onder andere verkeer en vervoer waar luchtvaart onder valt (opvolger van Cees Bijl).

j. Provincie Groningen

Geen bijzonderheden en geen mededelingen.

8. Werkgroep Meldingenanalyse

a. Meldingenrapportage tweede kwartaal 2021

b. Meldingenrapportage derde kwartaal 2021

c. Meldingenrapportage september 2021

d. Meldingenrapportage oktober 2021

Met de werkgroep Meldingenanalyse gaan we in 2022 de cijfers van 2021 bespreken en analyseren en waar mogelijk verklaren van aantallen en/of trends en eventuele acties omschrijven.

Acties

Leden werkgroep Meldingenanalyse: in overleg van de werkgroep de cijfers van 2021 bespreken en analyseren, waar mogelijk verklaren van aantallen en/of trends en eventuele acties omschrijven. Terugkoppeling aan de andere leden van de CRO luchthaven Eelde.

Agnetha: Agenderen update werkgroep Meldingenanalyse volgend overleg d.d. 17 februari 2022.

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

9. Werkgroep CRO+

We hebben op 5 oktober 2021 het Omgevingsplatform / CRO+ gehouden. Voor 2022 zijn twee CRO+ / Omgevingsplatform overleggen gepland. De werkgroep CRO+ zal deze overleggen voorbereiden. Oproep aan de andere leden om input hiervoor te delen met Agnetha.

Uitnodigen voor het overleg zal niet alleen via digitale wegen gaan, maar ook op adres.

Acties

Werkgroep CRO+: Voorbereiden overleggen CRO+, uitnodigen gasten.

Leden CRO: aanleveren input voor overleggen CRO+ bij Agnetha.

10. Jaarplan en begroting 2022 CRO luchthaven Eelde

Akkoord leden CRO luchthaven Eelde na aanpassen tabel Baten en Lasten.

Acties

Agnetha: na verwerking aanpassing verzenden aan ministerie van IenW met aanvraag subsidie 2022.

11. Overlegschemata 2022

Akkoord.

Acties

Agnetha: Overlegschemata publiceren op website van de commissie.

Commissie regionaal overleg luchthaven Eelde

12. Agenda volgend overleg 17 februari 2022

Oproep aan ministerie lenW presentatie technische manier geluid toetsen bij een luchthaven.

Van groot belang dat LVNL aanwezig is bij de overleggen van de CRO luchthaven Eelde.

- Natuurgebied Fochteloërveen;
- Update mogelijkheden optimalisering vliegroutes;
- Monitoringsplan natuurcompensatie;
- Ministerie lenW presentatie technische manier toetsing geluid
- Jaarverslag 2021 CRO luchthaven Eelde;
- Update werkgroep Meldingenanalyse;
- Update werkgroep CRO+;

Acties

Agnetha: opstellen agenda overleg CRO luchthaven Eelde d.d. 9 december 2021.

Agnetha: Uitnodigen ministerie lenW voor uitleg technische manier geluid toetsen voor overleg CRO luchthaven Eelde.

13. Rondvraag

Is het mogelijk een directe link te plaatsen naar de nachtvluchten bij

<https://www.groningenairport.nl/actueel?>

Mirjam zet hier 'actie' op.

Op 20 januari 2022 gaat Groningen Airport Eelde naar Raad van State betreffende het Luchtvaartbesluit en VOLE⁵.

Acties

Mirjam: 'actie' op link naar nachtvluchten op website Groningen Airport Eelde.

14. Sluiting

Volgend overleg:

17 februari 2022 | 16:00 uur, Gemeentehuis Tynaarlo | Kornoeljeplein 1, 9481 AW Vries.

Sluiting overleg om 17:45 uur.

⁵ Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde